

GAZETA POMORSKA

10
GR.

Nr. 85 ABC

Środa, 12 kwietnia 1939

Rok 2

Aleksandrów Kulawski, Brodnica, Bydgoszcz, Chełmno, Chojnice, Gdańsk, Gdynia, Grudziądz, Inowrocław, Kartusy, Kościerzyna, Lipno, Nowe-Miasto, Rypin, Sępólno, Starogard, Świecie, Szubin, Tczew, Toruń, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejherowo, Włocławek, Wyrzysk

Najpoważniejsze od sierpnia 1914 roku chwile

Dzienniki londyńskie omawiają decyzję rządu brytyjskiego zwołania parlamentu przed przewidzianym terminem. Przeważa pogląd, że gabinet postanowił udzielić gwarancji Grecji i Turcji.

Sprawa albańska może wywrzeć poważny wpływ na dalszy rozwój stosunków angielsko-włoskich.

Wszystkie dzienniki londyńskie stwierdzają, że obecna sytuacja jest najpoważniejszą od sierpnia 1914 roku.

Prasa podkreśla, że okupacja Albanii przez Włochy zagraża liniom komunikacyjnym Imperium Brytyjskiego. Niektóre dzienniki przewidują dalszą

ekspansję włoską w kierunku Salonik oraz opanowanie Morza Śródziemnego przez mocarstwa osi Rzym-Berlin.

„Daily Telegraph” zaznacza, że następstwa inwazji albańskiej przez Włochy będą bardzo doniosłe dla wszystkich państw bałkańskich, w pierwszym rzędzie dla Grecji i Jugosławii.

Organ robotniczy „Daily Herald” oświadcza, że od czasu admirała Blake i Cromwella — bezpieczeństwo połączeń Śródziemnomorskich było jedną z zasad polityki angielskiej. Zasada ta musi być utrzymana, o ile Wielka Brytania pragnie pozostać światowym mocarstwem.

LONDYN. (PAT). Komitet spraw zagranicznych gabinetu brytyjskiego o godz. 15 odbył posiedzenie na Downing Street. Wzięli w nim udział Chamberlain, Hoare, Inskip, Halifax, Stanley, Morrison i Cadogan.

Niespodziewany powrót króla do Londynu

LONDYN (PAT). Król dzisiaj po południu przybył z Winsor do Buckingham Palace, gdzie odwiedził go Chamberlain.

Powrót króla do Londynu był niespodziewany. Jak przypuszczają, po rozmowie z Chamberlainem wyjedzie on z powrotem do Windsor.

Kolonie żydowskie pod flagą angielską

Sprawa żydowska w Polsce ważniejsza niż w Niemczech

LONDYN. Angielskie pismo „Sunday Times” donosi, że rozmowy min. Becka obejmowały również sprawę emigracji żydowskiej w Polsce, która liczy więcej Żydów niż cała reszta Europy razem wzięta.

Zagadnienie żydowskie w Polsce jest daleko istotniejsze, aniżeli w Niemczech. Wszelki plan osadnictwa kolonialnego, który byłby w stanie usunąć

mnóstwo Żydów z polskich miast, stanowiłoby realne dobrodziejstwo zarówno dla Żydów, jak i dla Polski, jak i dla całej ludzkości. Liczbowo sprawa żydowska w Polsce daleko przewyższa problem Żydów niemieckich i jeżeli nowe kolonie żydowskie miałyby być zorganizowane pod flagą brytyjską, to wyobrażałoby to konkretne możliwości dla współpracy polsko-brytyjskiej.

W górach bronią się jeszcze partyzanci albańscy

LONDYN. Według doniesień nadeszłych dziś rano z Albanii, wojska włoskie zajęły już wszystkie miasta albańskie, nizinną część kraju oraz ważniejsze doliny górskie.

W górach walczy z oddziałami włoskimi 10 do 15 tysięcy Albańczyków, zarówno żołnierzy regularnej armii, jak i żandarmerii oraz ochotników.

Z szeregu okoliczności wnoszą w Lon-

dynie, że posuwanie się naprzód wojsk włoskich jest bardzo utrudnione.

Według informacji korespondentów dzienników londyńskich, w Bari i Brindisi koncentrowane są coraz to nowe oddziały wojskowe, które czekają na przetransportowanie do Albanii. Przybyły liczne baterie dział przeciwlotniczych, czołgi i samochody pancerne, do Brindisi ściągnięto bardzo wielu oficerów lotnictwa.

Z wielką uwagą śledzą Anglicy również koncentrację wojsk włoskich na wyspach Dodekanazu na morzu Egejskim. Na każdej z tych wysp znajduje się już po 8 do 15 tysięcy żołnierzy włoskich. Na wyspie Leros założono prowizoryczny port lotniczy. Na Rodos siły włoskie liczyć mają 45.000 żołnierzy.

Król Zogu chce osiedlić się w Turcji?

ATENY. Król Zogu i królowa Geraldyna znajdują się jeszcze w Larissie. Para królewska zamierza w najbliższym czasie udać się do Turcji.

Opowieści „Vorpostena” w Gdańsku

Niemieckie pismo gdańskie „Der Danziger Vorposten” pełen jest straszliwych opowieści o rzekomych prześladowaniach Niemców w Polsce, Niemców, których rodziny uciekają do Gdańska przed „terrorem” i „gwałtem” polskim.

Po Goebbelsie - angielski dostojnik kościelny

STAMBUŁ. Dziennik „Orient” donosi, że bawiący obecnie w Grecji arcybiskup angikański Canterbury przybył tu w czwartek do Stambułu. W czasie pobytu w Stambule, który ma charakter ściśle prywatny, arcybiskup złoży wizytę patriarche prawosławnemu.

Ostre pogotowie angielskich sił zbrojnych na Morzu Śródziemnomorskim

Admiralceja zarządziła już, by jednostki angielskiej floty śródziemnomorskiej, które składały wizyty w różnych portach, a m. in. we włoskim porcie San Remo, opuściły te porty. Okręty brytyjskie udały się w nieznanym kierunku. Skoncentrowane na Morzu Śródziemnym floty angielska i francuska posiadają dwukrotną przewagę nad flotą włoską.

Wszystkie garnizony angielskie na Malcie postawione zostały w ciągu poniedziałku na stopie pełnego pogotowia wojennego.

Los porozumienia angielsko-włoskiego, które dziwnym zbiegiem okoliczności ogłoszone zostało w roku ub. również na Wielkanoc, nie jest jeszcze zdecydowany. Premier Chamberlain zasadniczo nie chciałby aby układ ten został wypowiedziany i jeżeli pokojowe zapewnienia włoskie poparte byłyby pewnymi czynami, gotów byłby uznać pakt angielsko-włoski za nadal ważny. Żądaniem Wielkiej Brytanii jest natychmiastowe wycofanie wojsk włoskich z Hiszpanii zgodnie z postanowieniami układu angielsko-włoskiego, który przewidywał odwołanie legionistów włoskich z chwilą ukończenia wojny domowej.

Sprawa ta jest przedmiotem ożywionych narad pomiędzy Paryżem a Londynem. W wyniku narad sztabowych paryskich uznano, że obecna sytuacja w Hiszpanii zagraża żywotnym interesom Francji i ze strony francuskiej wywierany jest nacisk na Anglię, aby w razie nie wycofania wojsk włoskich z Hiszpanii, Francja i W. Brytania zagroziły obsadzeniem Maroka hiszpańskiego.

Holandia wzmocnia swe wybrzeże morskie

I zdecydowana jest bronić swej niepodległości

LONDYN. Korespondenci pism angielskich w Holandii donoszą, że w ostatnich dniach dokonano silnych umocnień wybrzeży morskich Holandii.

Wzdłuż całego wybrzeża pozakłada-

no gniazda karabinów maszynowych, zamaskowane workami z piaskiem.

Rzeka Moza była przez kilkanaście godzin zamknięta dla żeglugi, gdyż okręty wojenne zakładały miny, zabezpieczające dostęp do Rotterdamu od morza.

Niezależnie od tego wzmocniono załogę w Rotterdamie, a sale restauracyjne dworca zamieniono na koszary.

Dalsze szczegóły o zarządzeniach holenderskich na str. 4-tej.

W związku z tymi zarządzeniami

premier holenderski Colijn w przemówieniu radiowym podkreślił niezłomną wolę Holandii utrzymania neutralności i że wydane zarządzenia są podyktowane względami ostrożności i wydane zostały ze względu na ogólną sytuację europejską.

Holandia zdecydowana jest bronić swej niepodległości — oświadczył premier — nie tylko za pomocą słów, ale i czynów.

Studenci holenderscy stają na wezwanie królowej Wilhelminy

Stwierdzają z niezłomną wolą, że gotowi są ponieść każdą ofiarę w obronie niepodległości kraju

HAGA. W związku z apelem królowej Wilhelminy do narodu holenderskiego w sprawie dobrodziejstwa duchowego i moralnego, studenci wszystkich holenderskich uniwersytetów wystosowali do królowej manifest, w którym stwierdzają

z niezłomną wolą, że gotowi są każdej chwili do wypełnienia rozkazów królowej, jakie zostaną wydane dla obrony niepodległości Holandii i do ponoszenia wszelkich zarządzeń przez królową ofiar dla wspólnych interesów.

Depesza posła albańskiego do Mussoliniego

Posel albański w stolicy Bułgarii Sofii przesał depeszę Mussolinemu. W depeszy ten poseł oświadcza, że wszyscy patrioty albańscy oczekują od Włoch wyzwolenia narodu albańskiego z pod jarzma króla Zogu.

Zjednoczone królestwo arabskie...

BAGDAD. Premier Iraku Nuri Pasza Said wygłosił w parlamencie irackim przemówienie, w którym m. in. zaznaczył, iż pragnieniem jego jest stworzenie zjednoczonego królestwa arabskiego, albowiem wówczas Arabowie powrócą do swej dawnej świetności i zdobędą należne im miejsce wśród wielkich narodów świata.

„Z karabinem w rękę jak wicher pędziłem naprzód”

Wiersze wojenne w Japonii

Żeby żołnierzom japońskim uprzyjemnić robyt na froncie chińskim, setki gejszy (japońskich śpiewaczek i tancererek) opowiadaczy bajek, atletów, chórzystek, magików i aktorów objeżdżają ciągle front. Obok nich jeżdżą do Chin ciągle setki dziennikarzy, fotografów, wykładowców, poetów, malarzy, karykaturzystów, powieściopisarzy, kompozytorów. **Mało było wojen w historii, które by opisywano, opiewano, malowano i rzeźbiono tak szczegółowo, jak obecną wojnę w Chinach.** Większość reportaży wojennych w dziennikach japońskich robi się wierszem. Bez wiersza wojennego gazeta uchodzi za niekompletną. Nie ma takiej bitwy, która by nie była dość ważna, nie ma takiego czynu żołnierskiego, który byłby zbyt mały, aby go opisać w wierszu. Zresztą sami żołnierze też piszą wiersze, a jedno z wielkich pism w Tokio urządziło niedawno konkurs poetycki dla szeregowych (do sierżanta włącznie).

W wierszach powinna być treść bohaterstwa. Nie wolno pisać o trudnościach, zmęczeniu ani tęsknocie. Pierwszą nagrodę w konkursie poetyckim urządzonym przez pismo tokijskie Kodan Kurabu dostał pewien lotnik marynarki za następujący wiersz:

„Wysoko na skrzydłach błyszczących srebrem — trzymamy flagę wschodzącego słońca — lecą i lecą nasze samoloty — chińskich lotników jak nie ma, tak nie ma”.

Realistyczny wiersz sierżanta Saito jest zdumiewającym wyjątkiem. Został on napisany w szpitalu:

„Z karabinem w dłoni jak wicher pędziłem naprzód, ale teraz wszystko mnie boli, nie mogę dotykać rany, która bólu skula mnie łańcuchem”.

Najbardziej wartkim prądem płynie poezja w Japonii w dniu dorocznego Cesarskiego Konkursu Poetyckiego. Nazwiska zwycięzców w tym konkursie ogłosiło w styczniu br. Biuro Poezji przy Ministrze Dworu Cesarskiego. Każdy obywatel japoński może wziąć udział w konkursie. Przyjmuje się tylko poematy o 31 sylabach (nazywa się taki wiersz „tanka”). Temat wiersza zostaje określony z góry przez Biuro Poezji. W tym roku temat brzmiał: „Poranne słońce świeci nad wyspą”. Zwykle około 17.000

obywateli przesyła wiersze, jednakże fala patriotyzmu wojennego ogromnie zwiększyła zainteresowanie konkursem. W tym roku ogółem wierszy wpłynęło 40.523.

Z pięciu zwycięzców, dwóch jest żołnierzy, z tego jeden kapitan, drugi szeregowiec. Jednakże najważniejszy wiersz skomponowała Jego Cesarska

Główna ulica stolicy Albanii, Tirany.

Mość osobiście. Został on odczytany w Dniu Lektury Wierszy:

„Z podniebnej wyżyny — piękny jest widok — wysp skąpanych w porannym słońcu”.

Z innych uczestników konkursu wymienić należy cesarową Nagako i cesarową wdowę Sadako. W ostatnim roku cesarz wywołał sensację, gdyż w wierszu swym użył słowa „pokój”. W tym roku tylko cesarzowa-wdowa posłużyła się tym słowem:

„Wszyscy mieszkańcy wysp — podnoszą oczy do słońca — i marzą, by przyszedł pokój”.

Nie ma już więcej szarego nalotu na włosach

dzięki nie-alkalicznemu myciu! Jest to ogromny postęp, który do dziedziny pielęgnacji włosów wnosi nie-alkaliczny, pozabawiony mydła i wapna „Bez Mydła” Szampon Czarna główka. Miliony kobiet przekonało się o tym i po każdym umyciu Szamponem „Bez Mydła” cieszą się, że włosy ich nabrały pięknego połysku. Poza tym fryzura jest trwalsza, włosy się lepiej układają, są zdrowe i elastyczne. (13069)

Konkursy „najliczniejszej rodziny”

odbywają się corocznie we Włoszech

Jak wiadomo, państwa totalne ogromnie popierają płodność małżeńską, bowiem wysoka cyfra urodzeń jest niezbitym argumentem, że narodowi trzeba „przestrzeni życiowej”.

Politykę popierania liczych urodzeń prowadzono we Włoszech oddawna. W Italii jest obecnie prawie 600.000 rodzin, posiadających co najmniej 7 dzieci. Aby zachęcić inne rodziny do płodzenia po-

tomstwa, Mussolini ustanowił, że co roku w każdej prowincji odbędzie się konkurs „najliczniejszej rodziny”. Rodzice muszą być nieodzownie „rasy włoskiej” i w wieku poniżej lat 45. Dla tych rodzin, które wykażą najliczniejsze potomstwo, przewiduje się 3 nagrody: 2.000 lirów, 1.000 lirów i 500 lirów. Do konkursu mogą stanąć wszakże tylko ci rodzice, którzy oprócz wymienionych powyżej dwóch warunków, dotyczących rasy i wieku, wykażą ponadto, że ostatnie z dzieci przyszło na świat po dniu 3 marca 1937 roku.

Chodzi o to, aby nie otrzymali nagrody rodzice, którzy już spoczęli na laurach, ale ci, którzy nadal „pracują” dla wielkości Italii.

**Chrońmy dzieci !!
przed gruźlicą !!**

Widok na port albański Durazzo, w którym wylądowały pierwsze oddziały wojsk włoskich.

Aparaty elektryczne oszczędzają czas i pracę Pani Domu

Dzięki nowoczesnej taryfie, obowiązującej od 1. IV. rb. każdy może korzystać z dobrodziejstw energii elektrycznej.

Bezpłatne informacje i pokazy udzielane są

w sklepie P. E. K. „Gródek” — Toruń, ul. Królowej Jadwigi nr. 6, tel. (24-07).

2308

J. F. WITTKOP

Autoryzowana adaptacja
Eugeniusza Bałuckiego

Przygoda w Paryżu

Powieść współczesna

— Jak się nazywa firma i gdzie się mieści? — zapytał Soederlund, swoim zwyczajem przystępując od razu do sprawy.

— Raymond et C-ie, Boulevard St. Marcel w pobliżu Avenue des Gobelins — odparł Kols nie rozumiejąc jeszcze, do czego Szwed zmierza. — Nawet mam poparcie w tym przedsiębiorstwie, bo z synem prokurenta byłem kiedyś w Ameryce. Ale i to nie pomogło.

— Niech mi pan da upoważnienie, panie Kols.

Młody człowiek szeroko otworzył oczy.

— Upoważnienie? Pan chce...?

— Tak. Niech do końca życia pozostanę Brownem, jeśli nie załatwię tej sprawy. Któżż to godzina?... Dziesięć po dwunastej, więc o wpół do pierwszej już możemy być na miejscu. Chce pan ze mną pójść? Ale jeden warunek, panie Kols, ja będę omawiał sprawę. Niestety nie mogę pana podwieźć nawet autobusem, bo pan wie, w jakiej jestem sytuacji. No, chodźmy!

Włożył kapelusz, wziął rękawiczki i skierował się ku wyjściu.

Kols jeszcze nie wierzył własnym uszom: człowiek tej miary co Soederlund chciał się zaj-

mować jego małą troskami, aczkolwiek dopiero wczoraj go poznał... Najchętniej wycofałby się z tej historii, postaralby się wytłumaczyć, że to nie ma sensu.

Lecz Soederlund był już na schodach. Szedł tak prędko, że młody człowiek z trudnością mu dotrzymywał kroku. Zmienił się nagle — Kols spoglądał na niego ze zdumieniem i prawie nieśmiałością.

Właśnie z takim surowym stanowczym wyrazem twarzy udawał się przemysłowiec Sven Soederlund na posiedzenie rady nadzorczej i zarządu głównego zakładów „Soederlund i Wisby”. Szermierka słowna, przeprowadzenie swoich zamiarów — to był jego żywioł! Teraz nadarzyła się sposobność do sprawdzenia, czy te zdolności w nim nie zanikły. Przywiązywał osobiwą wagę do tej próby, jak gdyby miała być sprawdzianem jego teźżyzny.

W drodze był bardzo małomówny.

Kols poruszył parę tematów, lecz wkrótce umilkł otrzymując skąpe odpowiedzi lub tylko skinienie głową. Nie mógł wyjść z podziwu, patrząc na tego człowieka: wyczuwał w nim ogrom kipiącej energii, zachwycał się jego czynnością, lecz znając Francuzów, w głębi serca nie wierzył w powodzenie.

— Niech pan zaczeka na mnie w tej kawiarence — powiedział Soederlund, gdy dotarli wreszcie do siedziby firmy „Raymond et C-ie”. Był to nieduży budynek z czerwonej cegły w renesansowym stylu z końca dziewiętnastego wieku; obok wejścia widniała czarna szklana tabliczka ze złotymi literami. — Proszę dla mnie też zamówić filiżankę kawy... Chociaż nie, może wystygnąć. Ale gdy powrócę, zaprosi mnie pan na drugie śniadanie!

Roześmiał się, skinął i odszedł.

Miał załatwić stosunkowo drobną sprawę, jednak przewidując walkę odczuwał niemal takie samo podniecenie, jak przed wielu laty, gdy się udawał na rozstrzygające spotkanie z Anglikami już z powziętym postanowieniem zawarcia — z punktu widzenia współników — bardzo ryzykownego układu, który w końcowym rezultacie przyniósł mu majątek i niezależność.

Cieszył się, że po długiej przerwie wejdzie znów do przedsiębiorstwa handlowego, odetchnie jego powietrzem, zmierzy się z przeciwnikiem, wypróbuje na nim swoje chwytły. Nie ubiegał się oczywiście o te kilka tysięcy franków, bo to był drobiazg. Istotny cel tej wyprawy sięgał znacznie głębiej i miał prawie taką samą doniosłość jak układ z Anglikami — powinien był dowieść, że nie zgnuszał w bezczynności i zachował w pełni zalety, dzięki którym utorował sobie przez życie szeroką i wygodną drogę.

Siedział wkrótce naprzeciwko poważnie wyglądającego Francuza o jasnych starannie uczesanych włosach, które stanowiły dziwny kontrast z czarnymi jak smoła, krzaczastymi brwiami. W kłapie marynarki miał Francuz wstążeczkę Legii Honorowej, a na krawacie piękną kameę.

Zdawało się, jego wybitną osobliwością była ironia ukryta pod maską niezmierniej grzeczności. W każdym razie już po pierwszej wymianie słów Soederlund przekonał się, że trafił na przeciwnika, który nie pozwoli się owinąć koło palca.

Przedstawił sprawę. Nie otwierając tektrowej teczki z fotografiami, położył ją przed sobą na stół.

Francuz wysłuchał i uśmiechnął się uprzejmie. Nawet za uprzejmie, bo jest rodzaj uprzejmości graniczącej z kpinami.

(Ciąg dalszy nastąpi)